

Oponentský posudek diplomové práce Ondřeje Bodláka „Jazyk hudebního magazínu Spark“

Diplomová práce Ondřeje Bodláka je věnována problematice, jež je bezesporu zajímavá a důležitá, a to v několika ohledech. Analýza užívání jazykových prostředků v magazínu *Spark*, který se zabývá tzv. metalovou hudbou, se na jedné straně dotýká obecné otázky, jak může vypadat verbální vyjadřování o hudbě jako znakové entitě, jež je svou povahou verbální sféře vzdálená, na straně druhé ukazuje charakteristické rysy textů, které jsou determinovány vazbou na sociální skupinu („subkulturu“) s osobitými hodnotovými preferencemi. S tím pak souvisí důraz na zapojení jazykových formulací do určitých hudebních, ale i obecněji kulturních, filozofických či náboženských kontextů. V interpretaci toho, jak se v relaci k daným kontextům utváří sémantika probíraného diskursu, realizovaného prostřednictvím různých publicistických žánrů, lze spatřovat hlavní přínos práce.

V obecné části diplomové práce autor s opřením o standardní příručky stručně představuje základní rysy publicistického stylu (informativní a persvazivní funkce, automatizace a aktualizace apod.), které tvoří východisko jeho výkladů. Zároveň ale vychází i z některých důležitých prací zahraničních, které mu pomáhají aplikovat postupy analýzy diskursu, zapojit do uvažování zřetel k rozmanitým kontextům a také reflektovat vztahy mezi jazykem a ideologií.

Podkladem pro rozbor je relativně rozsáhlý textový materiál, autor ovšem neusiluje o přehlednou (a zároveň nutně poněkud atomizující) prezentaci jednotlivých jazykových prostředků, jež se v časopise vyskytují. Místo toho zvolil přístup možno říci hermeneutický – na příkladu vybraných textů z různých rubrik sleduje, jak se konstituují jejich sémantika, hledá motivaci volby jazykových prostředků a popisuje jejich předpokládaný účinek na recipienty. V souvislosti s tím věnuje pozornost zejména různým oblastem metaforiky a konotacím, jež jsou s nimi spjaty. Výsledky tohoto postupu jsou nesporně pozoruhodné a zajímavé, speciálně lze upozornit např. na pasáže týkající se medicínské, resp. chirurgicko-patologické metaforiky (s. 46, 48 aj.).

Po formulační stránce je diplomová práce promyšlená, ale také čtenářsky dosti náročná. Občas má autor sklon k až nadměrně složité a „přetížené“ stylizaci („[...]“

obsah magazínu kontextualizuje s – marketingem leštěnou, ve vakuu sebe samé „rebelující“ – vulgaritou diskursu distribuujícího na genderově rozřátém mediálním poli genderově definované tržní položky“ – s. 35), a k efektním, ale významově spíše mlhavým metaforám („zešeřelá velkolepost“ – s. 53; viz i předchozí ukázkou).

Ještě několik poznámek k jednotlivým místům práce:

Pod vlivem angličtiny v originálních textech se někde objevuje výraz „lingvistický“ tam, kde by bylo na místě spíše adjektivum „jazykový“ (s. 9, 10).

V čem spočívá „hrubá gramatická chyba“ zmiňovaná na s. 32? K čemu se vztahuje pojmenování „hovorový výraz“ na téže straně?

Lze hovořit o tom, že k rysům reklamy patří „neosobnost adresáta“ (s. 42)?

Je nějaký rozdíl mezi adjektivem „zábavový“ (s. 43) a běžným adjektivem „zábavní“?

Ve všech uvedených případech jde ovšem pouze o drobnosti. Celkově představuje diplomová práce Ondřeje Bodláka nepochybně zdařilý, zajímavý a podnětný rozbor specifiky jazykového vyjadřování v rámci hudební publicistiky. Předložená práce tak plně odpovídá nárokům, které jsou kladeny na diplomové práce. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně.

V Praze dne 13. ledna 2011

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.,
Ústav českého jazyka a teorie komunikace
FF UK v Praze